

## ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

### ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑΝ ΤΟΥ MIGNE

*Ἰουστίνος* (ζ' 593) προπεφητευμένον. διορθωτέον: πεπροφητευμένον. (1269). «καὶ λαβὼν τὸ ψωμίον ὃ Ἰούδας, εἰσῆλθεν εἰς αὐτὸν ὁ Σοτανᾶς», πρόκειται περὶ ὀνομαστικῆς ἀπολύτου, διὸ γραπτέον: καὶ λαβόντος τὸ ψωμίον τοῦ Ἰούδα...

*Τατιανὸς* (ζ' 832) οὐδὲ ἀπὸ τῶν εἰκότων ἐννοιῶν (ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ: οὐδὲ τῶν ἀπὸ τῶν εἰκότων ἐννοιῶν). παρόμοιαι ἐσφαλμέναι ἐκφράσεις ἀπαντῶσι καὶ παρ' ἄλλοις ἐκκλησιαστικοῖς συγγραφεῦσι: *Μελετίῳ Μοναχῷ* (ξδ' 1132, οὐδεμίαν τῶν δεόντων ἐνεργειῶν), *Θεοδώρῳ Στουδίτῃ* (ιηθ' 1648, τῶν κοινωθέντων ἐκκλησιῶν), *Φωτίῳ* (ρα' 145, μηδὲ τῶν ἄλλων ἀρετῶν ἐπιμαρτυρούντων, 148 πολλῶν ὄντων φωνῶν πολυσήμων, 153 περὶ ἐνίας τῶν διευκρινηθέντων λέξεων), *Λέοντι τῷ Σοφῷ* (ρζ' 125, καὶ θυγατέρων ὠδινηθέντων ἀχράντοις ὠδῖσιν), *Οἰκουμένῳ* (ριη' 68, φλυαρία τις ἄσημος εἰκῇ προφερόμενος), *Ἀντωνίῳ* (ρλζ' 912, τῶν ἐνοχλούντων ἡδονῶν), *Ν. Γρηγορίῳ* (ρμθ' 116, τὸ τῶν αἰὶ παρόντων ἀλγηδόνων ἐπίπονον, 117 οἷς ἂν ἐς δέον σφῆς καρποῦσθαι συμβαίνει), *Γρηγορίῳ Παλαμᾷ* (ρν' 1012, καὶ τῶν ἐνόντων βοτανῶν μεταλαμβάνων), *Γρηγορίῳ Μοναχῷ* (ρξ' 815, ἅτε μηδὲ δέκα δυνηθέντων γλωσσῶν). *Θ. Σιμοκάττης* (de Boor σ. 198<sup>22</sup>, συμμαχικῶν αὐτῷ συρρευσάντων δυνάμεων). οὐδαμῶς δ' ὑπολείπονται τῶν παλαιῶν καὶ οἱ σύγχρονοι, ὧν παραθέτομεν μαργαρίτας τινάς: τῶν παραχόντων ὑλῶν. δρώντων ἐθνικῶν δυνάμεων. τῶν κατασχεθέντων ἐπιστολῶν του. ἀνακοπέντων καὶ ἐκμηδενισθέντων ἐπανειλημμένως τῶν συμμοριακῶν ἐπιθέσεων. τῶν ἀναληφθέντων ὑποχρεώσεων. ἐντὸς ἑξ καὶ ἡμίσεος ὥρων. πτωχευσάντων ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων. τῶν κυρώσεων τῶν ἐπιβληθέντων. τῶν δημιουργηθέντων ἐντυπώσεων. τῶν ἀπαλλοτριωθέντων Γαλλικῶν περιουσιῶν. εἰς πείσμα τῶν ὑπαρχόντων ἀπαγορευτικῶν πινακίδων. τῶν ἀναφερθέντων ἀσθενειῶν. τῶν προσβληθέντων ἀμπέλων. τῶν φωτοπηχθέντων περιπτώσεων <sup>1</sup>.

*Ἰππόλυτος* (ι' 632) ὁ Σολομώντιος ναός. *Νικόλαος Κωνσταντινουπόλεως* (ρια' 345) τὰ προβάτια δῶρα. *Συμεὼν ὁ Μεταφράστης* (ριδ' 853) βρύζας λεόντιον, (ριε' 885) λεοντίῳ βρυχήματι. *Οἰκουμένιος* (ριη' 588, 601) χοίρια κρέα. *Ν. Χωνιάτης* (ρλθ' 613) Ποσειδώνιος. *Δούκας* (ρνζ' 784) δρακόντιον ὄρμημα. ἡ ὀρθή

1) Διπλοῦν σφάλμα, ἅτε τοῦ ῥήματος ὄντος *φωτοπηκτέω* ἐπομένως ὁ ὀρθὸς τύπος τῆς μετοχῆς εἶνε *φωτοπηκθησῶν*.

γραφὴ τῶν ἐπιθέτων εἶνε : Σολομώντειος, προβάτεια, λεόντειον, λεονταῖα, χοί-  
ρεια, Ποσειδώνειος, δρακόντειος. ἀλλὰ καὶ ἄλλων συγγραφῶν ἐκδόσεις περιέχου-  
σιν ὅμοια σφάλματα : *Οἰνόμαος ὁ Κυνικός* (Valette) *Κανθαρίω*. *Διόδωρος Σικε-  
λιώτης* (Fischer) *Τιμολεόντιον*. *Πανσανίας* (Spiro) *Ἴπποδάμιον*, *Οἰδιπόδια*, *Πελο-  
πίου*, *Φιλίππιον* (ἀλλαχοῦ ὅμως ἀπαντῶσι καὶ οἱ ὀρθοὶ τύποι : *Γερόντειον*, *Ἴππο-  
δάμειον*, *Φιλίππειον*). *Ἡρῳδιανός* (Lentz) *κάπριος*. *Σχόλια εἰς Διονύσιον τὸν  
Θρᾷκα* *Φιλίππιοι*. *Πρόκλος* (εἰς Πλάτωνος *Πολιτείαν*, Kroll) *Βενδιδίους*, *Πλου-  
τωνίους*, *Ἡφαιστιακάς*, (εἰς *Κρατύλον*, Pasquali) *Ποσειδώνια*, *Πλουτώνια*, (εἰς  
*Τίμαιον*, Diehl) *Ποσειδωνίους ἐνεργείας*. *Μ. Ἀτταλειάτης* (Bekkeri) *Σεμιράμια  
τείχη*. ἐγράφησαν δὲ καὶ ὑπὸ συγχρόνων Ἑλλήνων ἀγνοούντων τὸν γραμματικὸν  
κανόνα : ἀπολλώνιος, Ἰασόνιον, Κυκλωπίων, Ξενοφώντιον.

*Γρηγόριος Νεοκαισαρείας* (ι' 1089). τοῦ δὲ ἐν αὐτῇ περιεχομένη. γραπτέον :  
τοῦ δ' ἐν αὐτῇ περιεχομένου.

*Μεθόδιος* (ιγ' 364) *δροσοσυρίζουσα*. τοῦ ῥήματος ὄντος *δροσοσυριστῶ* (φρον-  
τίζω—ἀφροντιστῶ) ὡς *παρασυνθέτου*, γραπτέον : *δροσοσυριστοῦσα*.

*Εὐστάθιος Ἀντιοχείας* (ιγ' 745) τῶν γενομένων ἀρρένων. : τῶν γεννωμένων.

*Θεοδώρητος* (κθ' 56) οὐχὶ γενέσθαι μόνον ἐβουλήθη τὴν κτίσιν, ἀλλὰ καὶ  
διὰ τινος συνεργοῦ *παραχθῆναι* ταύτην εἰς γέννησιν : γένεσιν.

*Βασίλειος* (λβ' 273) οὐκ ἔτι σοι μεμψόμεθα *Λακωνίζοντι* : *λακωνίζοντι*.  
(572) *συνεῖδές σου ἡ ἀρχίνοια* : *ἀγχίνοια*. (752) *Μακρίναν*. *τονιστέον* : *Μακρίναν*,  
διότι τὰ εἰς -*ινα* λήγοντα θηλυκὰ κύρια ὀνόματα περισπῶνται. ἐπομένως πρέπει  
νὰ τεθῇ *περισπωμένη* καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ἄλλων ὀνομάτων, ἅτινα ὀξυτονοῦνται  
παρ' ἄλλοις συγγραφεῦσι. *Νικήτας Δαβίδ* (ρε' 192) *Χαριτίνα*. *Μάλχος* (ριγ' 777)  
*Βηρίναν*. *Συμεὼν ὁ Μεταφράστης* (ριε' 849, 853) *Ἰουστίνα*, *Ἰουστίναν*, (ρις' 277  
καὶ ἄλλαχοῦ) *Αἰκατερίνα*. *Οἰκουμένιος* (ριθ' 536) *Βλανδίνα*, *Βλανδίναν*. *Γ. Κε-  
δρηνός* (ρκα' 1149) *Καρβωνοψίναν*. *Ι. Κίναμος* (ρλγ' 321) *Λατίνα*. *Ν. Βλεμμίδης*  
(ρμβ' 605) *Μαρκεσίνα*, (ρμδ' 792) *Παλαιολογίνα*. *Ν. Κάλλιστος* (ρμε' 1016)  
*Βλανδίνα*, (ρμς' 804) *Ἰουστίνα*, (941) *Μαρίναν*, (ρμζ' 412) *Κωνσταντίναν*. *Μ.  
Πλανούδης* (ρμζ' 1175 καὶ ρμη' 1010) *Παλαιολογίνα*, *Παλαιολογίναν*. ὥσαύτως  
*τονιστέα* καὶ τὰ ὀνόματα *Κωνσταντίναν* (F.H.G. IV 248), *Μεσσαλίνα* (573),  
*Ἀγριππίνα* (574), *Σαβίναν* (575), *Κρησπίναν* (583).

*Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος* (λδ' 904). ὅταν ἡλίου καθαρῶς ἐπιλάμποντος σκο-  
τεινὸς ὁ ἀνὴρ ἄφνω ἢ ὁμίχλῃ ἐπιδραμοῦσα ἐπισκοτίσῃ αὐτοῦ τῷ καλῷ φωτί. ἀντὶ  
«ἀνήρ» γραπτέον : *ἀήρ*... ἐπισκοτήσῃ...

*Ἀνώνυμος* (λς' 1255\*). οὐ γοῦν *λυγίζων* στρέφεται. τὸ νόημα ἀπαιτεῖ : ὁ  
γοῦν... (1256) *ἄμπωτις* δέ ἐστιν, οἷον εἰ... ὑποστελλομένου τοῦ ὕδατος καὶ  
μετ' ὀλίγον πάλιν ἐκφυτοῦντος. τὸ ἀκατανόητον τῆς φράσεως νοητὸν γίνεται, ἐὰν  
διορθωθῇ τὸ «οἷον εἰ» εἰς οἶον εἰ καὶ τὸ «ἐκφυτοῦντος» εἰς ἐκφυ-  
τῶντος.

*Κοσμάς ὁ Ἱεροσολυμίτης* (λη' 524) *ἐλιθάργγησε*. γραπτέον : *ἐληθάργγησε*.  
(653) καὶ *πρινὴ πεῖραν λαβεῖν* : *πρὶν ἤ*...

*Παλλάδιος* (λδ' 1036). καὶ *τεχνίδριον* ἔμαθεν. γραπτέον : *τεχνύδριον*.

**Καيسάριος** (λη' 1132). τοὺς μελογράφοντας τὸ θεῖον. τοῦ ῥήματος ὄντος μελογραφῶ (βραχυγραφῶ, γεωγραφῶ, ζωγραφῶ, κακογραφῶ, καλλιγραφῶ, πολυγραφῶ, σκιαγραφῶ, συντομογραφῶ, τηλεγραφῶ, χρονογραφῶ) γραπτέον: μελογραφοῦντας. συχνοτάτη ἐν ταῖς ἐφημερίσιν εἶναι ἡ χρῆσις τοῦ ῥήματος «μονογράφω» (θα' μονογράψουν, ἐμονόγραψε, ἐμονόγραψαν, μονογεγραμμένην σύμβα-σιν) ἀντὶ τοῦ ὀρθῶς ἔχοντος παρασυνθέτου μονογραφῶ. δι' ὃν δὲ λόγον λέγο-μεν βραχυγραφία, γεωγραφία, ζωγραφία, κακογραφία, καλλιγραφία, πολυγραφία, συντομογραφία, τηλεγραφία, χρονογραφία καὶ οὐχὶ βραχυγραφή, γεωγραφή, ζω-γραφή, κακογραφή, καλλιγραφή, τηλεγραφή, οὕτως ὀφείλομεν νὰ γράφωμεν μονογραφία καὶ οὐχὶ «μονογραφή».

**Ἀμφιλόγιος** (λθ' 77). οἱ δὲ πλόκαμοι ἡπέμασσον: ἀπέμασσον.

**Δίδυμος ὁ Ἀλεξανδρεὺς** (λθ' 1600) ὅθεν καὶ ὑπὸ τὰ χεῖλη ἑαυτῶν, τουτέστι τὴν προφορὰν δηλητηρίῳ εἰκότα, ἔχουσι νοήματα. γραπτέον οὕτως: ὅθεν καὶ ὑπὸ τὰ χεῖλη ἑαυτῶν, τουτέστι τὴν προφορὰν, δηλητηρίῳ εἰκότα ἔχουσι νοήματα.

**Γρηγόριος Νύσσης** (μδ' 560). πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ ῥῆμα περαιοῦται ὁ λόγος. (με' 540) περαιωθέντος δὲ τοῦ σπουδαζομένου. **Συμεὼν ὁ Μεταφράστης** (ριε' 1205) τοῦ ἔργου ταχύτερον τοῦ λόγου περαιωθέντος. **Μ. Ψελλὸς** (ρκβ' 788) περαιοῦται ἡ οἰκησις. **Ἀντώνιος ὁ Μέλισσα** (ρλς' 772) πίστις μήτηρ καὶ στεφάνη καὶ συμ-περαίωσις τῶν ἀρετῶν ὑπάρχει. πρόκειται περὶ συγχύσεως περὶ τὴν χρῆσιν τῶν ῥημάτων περατῶ καὶ περαιῶ (περὶ ὧν διὰ μακρῶν ἐπραγματεύθη ὁ ἀοίδιμος **Κόν-τος** ἐν ταῖς Γλωσσικαῖς Παρατηρήσεσιν, σ. 387—391), τοῦ δευτέρου ἀντικαθι-στῶντος τὸ πρῶτον, διὸ διορθωτέα τὰ ἀνωτέρω: περατοῦται, περατωθέντος. ἡ σύγχυσις αὕτη παρατηρεῖται καὶ παρὰ τοῖς συγχρόνοις Ἑλλησιν, ἔνεκα ἀγνοίας τῆς πραγματικῆς σημασίας τοῦ ῥήματος. διὸ καὶ γράφουσι: νὰ θεωρηθῇ ἡ συζή-τησις περαιωμένη. περαίωσις τῆς συζητήσεως. ἐκ τῶν παραπόνων ἐπεραιώθησαν 40. ἴσως περαιωθῇ ἡ ὑπόθεσις. ἡ δικογραφία θα' περαιωθῇ. ἐλπίζομεν ὅτι θα' πε-ραιώσουν ταχέως πλέον τὸ ἔργον. οἱ βασιλεῖς περαιῶνουν σήμερον τὴν περιο-δείαν των.

**Γρηγόριος Νύσσης** (μδ' 812) ἡ τὸν προφήτην Ἡλίαν μεταίσιον ἐκ γῆς ἐπὶ τὸν αἰθέριον χῶρον ἀναλαμβάνουσα δύναμις. τὸ «μεταίσιον» διορθωτέον εἰς με-τάρσιον. (με' 444) Φύσιν ἐνταῦθα πάθος προηγῆται. γραπτέον: φύσει. (580) συνεργείας<sup>1</sup>: συνεργίας. (748) ἐκ τῶν ἰδίων πόνων συντρανίζων αὐτῷ τὰ λεξείδια: . . . συνεργανίζων αὐτῷ τὰ λεξείδια. (89) νομοθετεῖν τι τῶν καταγνωμῶν ἐξ ἐπιτάγματος: τῶν κατὰ γνώμην. (μς' 165) «διανοεῖται δὲ περὶ αὐτῶν οὐχ ὁμοίως, ὅτι ἀπὸ φιλοσοφίας ὁρμώμενος, καὶ ὁ . . .». τὸ χωρίον ἀδιανόητον ὃν νοητὸν γίνεται διορθούμενον ὥδε: . . . οὐχ ὁμοίως ὁ τε ἀπὸ φιλοσοφίας ὁρμώμε-νος καὶ ὁ . . .

1) Ὡσαύτως **Ι. Καμενιάτης** (ρθ' 548), **Ε. Ζυγαβηνὸς** (ρλα' 12), **Συμεὼν ὁ Μεταφράστης** (ριε' 693), **Ἰωάννης ὁ Θεσσαλονίκης** (ρις' 1276), **Θεόκληπτος** (ρμγ' 401) συνεργεῖα, **Θεωριανὸς** (ρλγ' 216), **Κ. Μελετηνιώτης** (ρμα' 1037), **Οἰκουμένιος** (ριη' 425) συνεργεῖαν ἔσχε . . . συνεργεῖας, **Θεοφάνης Κεραμεὺς** (ρλβ' 788), **Θεοφύλακτος Βουλγαρίας** (ρκδ' 1349) συνέργειαν. γρά-φουσι δὲ καὶ σήμερον «διώκεται ἐπὶ συνεργεῖα, κατεδικάσθη ἐπὶ συνεργεῖα,—διὰ συνέργειαν».

*I. Χρυσόστομος* (μη' 886) καὶ ἕτεροι μύριοι, *Θεοφάνης Κεραμεύς* (ρλβ' 748) καὶ τὰ μύρια τῶν ὕβρεων εἶδη. *M. Κομνηνός* (ρλγ' 753) μύρια τὰ ἄτοπα. γραπτέον : μύριοι, μυρία. σύνηθες εἶνε τὸ σφάλμα τοῦτο παρὰ πολλοῖς οἷτινες συγχέοντες τὸ μύριοι (δέκα χιλιάδες) πρὸς τὸ μυριοι (πάμπολλοι) γράφουσι : μύρια ἐπὶ μυρίοις. καὶ μύρια ἄλλα. ὁ πληθυσμὸς ὑπέστη μύρια μαρτύρια. παρέχον μύρια ὅσα ἐπιδόματα. (νβ' 391) καρπὸς ἦν, καὶ διελύθη : καπνὸς ἦν καὶ διελύθη. (416) μὴ τοίνυν ἐπιθύμει . . . μὴδὲ τὰ περιττὰ τῆς χρείας συνάγαγε. γραπτέον : σύναγε. *N. Χωνιάτης* (ρλθ' 516) καὶ ταῦτα τοῖς εἰρημένοις προσεπαγάγω : προσεπάγω. συχνὴ εἶνε ἡ ἐσφαλμένη χρῆσις τῶν χρόνων τοῦ ἄγω : οὐδεμία ὁμῶς πίσεις ἡσκήθη, ἥτις θὰ ἤγαγεν (ἀντί : ἦγεν). θὰ τὴν ἀπήγαγεν εἰς . . . (ἀντί : θὰ τὴν ἀπῆγεν). οὗτος ἔχει τὴν μανίαν νὰ ἀπαγάγῃ (ἀντί : νὰ ἀπάγῃ). καταγάγει ἄθλους (ἀντί : κατὰγει). χρησιμοποιεῖ ἐργάτας καὶ ὑπαλλήλους πὺ θὰ παράγουν ἐρέτος (ἀντί : παραγάγουν). (νγ' 54) νέφος ἀθυμίας ἐπελθὼν συνέχεε καὶ συνετάραξέ μου τὸν λογισμὸν. γραπτέον : συνέχυσε. ὁ ἀόριστος γράφεται ἐσφαλμένως ὑπὸ πολλῶν : ἐσύγχυσα καὶ ἐσυγχύθην (ἀντί : συνεχύθην). (νθ' 332) ὅταν μὴ ἐκ τοῦ περισσεύματος δῶμεν, ἀλλ' ἐκ τοῦ ὑστερήματος, (ξα' 519) ἐκ τοῦ ὑστερήματος παρέξεις. *Νικηφόρος* (πς' 3017) τὸ φιλόπτωχον ἡμῶν ἀπὸ τοῦ ὑστερήματος ἔστω. *Ἀντίοχος Μοναχός* (πθ' 1549) τὰ ὑστερήματα τῶν ἐνδεῶν προστεθήकाσι. *Συμεὼν ὁ Μεταφράστης* (ριδ' 1381) ὑστερούμενος χιτῶνος, (1428) τοῦ μηνὸς τὸν μισθὸν ὑστεροῦμαι. τὸ αὐτὸ σφάλμα ἀπαντᾷ καὶ παρὰ τοῖς συγχρόνοις : «ἐκκλήσεις πρὸς τὸ ὑστέρημα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ». «ἐκατομμυρίων, τὰ ὅποια θὰ ἀντληθοῦν ἐκ τοῦ ὑστερήματος τῶν Ἑλλήνων». τὸ ἀνόητον τῆς ἐκφράσεως θεραπεύεται, ἐὰν γραφῇ στερήματος, στεροῦμαι.

*Μάρκος Ἐρημίτης* (ξε' 1089) ὀφθαλμοδουλεία. *Θεοφύλακτος Βουλγαρίας* (ρκδ' 417) ἐθελοδουλείαν. ἐγράφη δὲ καὶ ὑπὸ συγχρόνων μαμωνοδουλεία, ξενοδουλεία. τὰ ὀνόματα ταῦτα δὲν διφθογογραφοῦνται ἀλλὰ γράφονται διὰ τοῦ στοιχείου ι. ὀρθῶς ἐν α' 812 ὑπάρχει ὁ τύπος κακοδουλία, ἐν ρις' 444 ἐθελοδουλία καὶ ἐν ριη' 1248 ὀφθαλμοδουλία.

*Συνέσιος* (ξς' 1236) καὶ προπαίδειαν Ὅσιρις ἡξίου τιμᾶν. τονιστέον : προπαίδειαν (ἔρα *I. Φ. Δημαράτου*, Συγγραφικὴ, σ. 229).

*Κύριλλος* (ξη' 429) ἐπάρατον δὲ τὸ ψευδευπεῖν. τὸ ῥῆμα παρασύνθετον ὃν εἶνε ψευδολογῶ (οὐχὶ ψευδολέγω), διὸ γραπτέον ψευδολογήσαι (ἢ ψευδῇ εἰπεῖν). (ο' 120) αἰ δέ . . . ἐξώκειλαν . . . ὡς ἐπιδεικτιᾶν ἐν προόδοις καὶ . . . διανεύειν τοῖς ὀρώσιν αὐτάς. διορθωτέον τὸ «προόδοις» εἰς τριόδοις. (504) ψευδολατρείας, (ος' 105) ἀνθρωπολατρείας (καὶ παρὰ *Λεοντίῳ* πς' 1273). ὡσαύτως *Γεώργιος ὁ Ἀματωλὸς* (ρι' 868) καὶ *N. Χωνιάτης* (ρμ' 105) ἀνθρωπολατρείαν, *Νικήτας Βυζάντιος* (ρε' 777) καὶ *Θεοφύλακτος Βουλγαρίας* (ρκς' 597) κτισματολατρείαν, *Ἰσαὰκ Ἀρμενίας* (ρλβ' 1241) πυρσολατρεία, *N. Βλεμμίδης* (ρμβ' 1351) εἰδωλολατρείας. εἶνε γνωστὸν ἀπὸ μακροῦ, ὅτι τῶν μετὰ τῆς λέξεως λατρεία συντεθεμένων ὀνομάτων ὀρθῶς ἔχει μόνον ὁ διὰ τοῦ στοιχείου ι προσηνεγμένος τύπος, διὸ καὶ δὲν παραθέτομεν ἐνταῦθα ἀπόδειξιν τῆς ὀρθότητος. σημειούμεθα μόνον, ὅτι ἄφθονον ὕλικὸν πρὸς μελέτην τοῦ θέματος ἀπεθασαυρίσθη

ἐν τοῖς «Ποικίλοις Φιλολογικοῖς» τοῦ *X. X. Χαριτωνίδου* (429—441). προσσημειωτέον δ' ὅτι οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχει ὁ ἰσχυρισμὸς καθ' ὃν «ἄλλοι μὲν τῶν ἀλλοδαπῶν φιλολόγων ἐγκρίνουσι τὴν διὰ τῆς *ει* διφθόγγου ἐκφοράν, ἄλλοι δὲ τὴν διὰ τοῦ *ι* στοιχείου», διότι ἡ ἐγκρισις δὲν εἶνε ζήτημα ὁρέξεως ἀλλὰ κανόνος, ὃν οἱ φιλόλογοι πρέπει νὰ τηρῶσιν ἀπαρεγκλίτως. σήμερον οἱ πλεῖστοι ἀγνοοῦσι τὸν ὀρθὸν τύπον.

*Κύριλλος* (οα' 221) ψευδομαντεία. *Γεώργιος ὁ Ἀμαρτωλὸς* (ρι' 289) ψευδομαντείας. *Γεώργιος Μοναχὸς* (ρθ' 832) ψευδομαντεία, (825) λεκανομαντείας. *Μ. Ψελλὸς* (ρκβ' 881) ἀερομαντεία . . . φυλλομαντεία. *Ν. Γρηγοράς* (ρμβ' 616) ὑδρομαντείαν. πλημμελῶς διφθογογραφοῦνται τὰ ἐκ τοῦ ὀνόματος μαντεία συνθεθειμένα, τῆς ὀρθῆς ἐκφορᾶς οὔσης διὰ τοῦ *ι*. ὅταν τὸ παρασύνθετον ἀφηρημένον οὐσιαστικὸν προέρχεται ἐκ παρασυνθέτου οὐσιαστικοῦ πρωτοκλίτου ἢ τριτοκλίτου (ἐπὶ τοῦ προκειμένου : ψευδόμαντις, λεκανόμαντις, ἀερόμαντις, φυλλόμαντις, ὑδρόμαντις) πρέπει νὰ ἐκφέρηται διὰ τοῦ *ι*, ἀποβλήτων καὶ οὐδαμῶς ἀποδεκτῶν ὄντων τῶν παρασυνθέτων ῥημάτων ψευδομαντεύομαι, λεκανομαντεύομαι, ἀερομαντεύομαι καὶ λοιπῶν, ἵνα δικαιολογηθῇ ἡ διὰ τοῦ *ει* ἐκφορά. ὀρθῶς δ' ὑπὸ τινος τῶν νεωτέρων ἐλέχθη *χειρομαντῶ* συμφώνως πρὸς τὸ *Σκαλιγήρειον* διδάγμα. σημειωτέον, ὅτι ὁ διὰ *ι* προσηνεγμένος τύπος ἀπαντᾷ ἐν παπύροις (ἡλιομαντία, ἡμερομαντία) καὶ παρὰ μεταγενεστέρῳ συγγραφεῖ (βελομαντία, λεκανομαντία, ῥαβδομαντία).

*Κύριλλος* (οδ' 16) εἰς τὸ ἐναντίον αὐτοῖς ἐπέβη τὸ σκέμμα. γραπτέον : ἀπέβη. (οζ' 141) ὁ ἐνδοξότατος κόμης (καὶ παρ' ἄλλοις ἀλλαχοῦ : ρη' 357 κόμητος, 513 κόμητα, ρλγ' 389 κομήτων). γραπτέα διὰ τοῦ στοιχείου *ι*.

*Θεόδοτος Ἀγκύρας* (οζ' 1408) ἐντεῦθεν τῆς Ἑλληνικῆς μυθοθησκείας. *Ἀνδρέας Κορήτης* (ηζ' 1145) ἐθελοθησκείαν. *Φώτιος* (ρβ' 376) ἑτεροθησκείας, (721) ἐθελοθησκείας. *Θεοδώρητος* (ριθ' 41) ἐν ἐθελοθησκείᾳ. ἐγράφησαν δὲ καὶ ὑπὸ τῶν νεωτέρων εἰδωλοθησκεία (*Εὐγένιος Βούλγαρις*) καὶ ἀνεξιθησκεία. καὶ ἐπὶ τῶν παρασυνθέτων τούτων ὀνομάτων ὀρθῶς ἔχει ὁ διὰ τοῦ *ι* προσηνεγμένος τύπος, δι' οὗς λόγους ἐξηγήσαμεν ἄνωτέρῳ περὶ τῶν ἐκ τοῦ ὀνόματος μαντεία συνθεθειμένων. διὸ γραπτέον καὶ ἀθησκεία (ἐκ τοῦ ἄθησκος).

*Φίλμος Καισαρείας* (οζ' 1497) καὶ τὴν γλῶτταν Ἑλληνισμένην. γραπτέον : ἡλληνισμένην.

*Ἰσίδωρος Πηλονσιώτης* (οη' 1533). *Μάξιμος ὁ Ὁμολογητῆς* (ι' 592), *Ι. Σκυλίτζης* (ρκβ' 420), *Ἄννα Κομνηνὴ* (ρλα' 1060), *Θ. Πρόδρομος* (ρλγ' 1299), *Εὐστάθιος Θεσσαλονίκης* (ρλς' 64, 469), *Ι. Ζωναράς* (ρλη' 501), *Ι. Καντακουζηνός* (ρνγ' 916) ἀβελτηρία : ἀβελτερία.

*Νεῖλος* (οθ' 96) μυρισμακάριστοι : μυριομακάριστοι. (209) πολυβλέποντας, (829) ἱεροπρέποντας. διορθωτέα : πολυβλεπτοῦντας (ἀβλεπτέω), ἱεροπρεποῦντας (ἱεροποιῶ, ἱεροπρακτῶ). (729) παρείσδοσιν : παρείσδυσιν. (1068) ἐπὶ τὸ ῥωμαλαϊότερον : ῥωμαλεώτερον. (1088) εὐσταθιμουμένην. ὀρθῶς, διότι τὸ ῥῆμα παρασύνθετον ὃν εἶνε εὐσταθμέομαι, τοῦ ἀπλοῦ ὄντος σταθμάομαι.

*Θεοδώρητος* (π' 129) κεντᾶται (*Θεοφύλακτος Βουλγαρίας*, ρκε' 553 κατα-

κεντᾶ). γραπτέον: κεντεῖται, διότι τὸ ῥῆμα εἶνε κεντέω. ὑπὸ πολλῶν ἐκφέρονται ἐσφαλμένως καὶ ἄλλοι τύποι ῥημάτων περισπωμένων: κτυπάω, πατάω, πολεμάω, ῥοφάω (ἀντί: κτυπέω, πατέω, πολεμέω, ῥοφέω). (225) εἰς τὸ ἐσπέρας (γενική: τοῦ ἐσπέρατος!). τὸ σφάλμα τοῦτο ἐπανελήφθη καὶ ὑπὸ ἄλλων (*E. Ζογαβηνοῦ* ρκη' 608, *Εὐσταθίου Θεσσαλονίκης* ρλς' 25), διαπράττεται δὲ καὶ σήμερον ὑπὸ ἀμαθῶν ἐφημεριδογράφων ἀποκαλούντων τοὺς ἐγγραμμάτους σκοταδιστάς. (πγ' 557) ἀπροσδεῆς ὁ τῶν ἀπάντων ποιητής, καὶ πηλίνης γλώττης εἰς ἐπικουρίαν οὐ δεῖται. ἀντὶ «πηλίνης» γραπτέον: πυρίνης. (1245). ἰχθυουλκός: ἰχθυουλκός.

*Γεννάδιος* (πε' 1693) καὶ διὰ τῆς παράλληλα θέσεως αὐτῶν. γραπτέον: παρ' ἄλληλα.

*Λεόντιος* (πς' 2004) διπλὰ ἀπέλαβες πάντα. *Συμεὼν ὁ Μεταφράστης* (ριε' 232) πύλας χαλκάς καὶ μοχλοὺς σιδηροὺς. *E. Ζιγαβηνός* (ρκη' 1284) αἱ νίκαι. *I. Κίνναμος* (ρλγ' 337) τὰ συνήθη κυανὰ. *Εὐστάθιος Θεσσαλονίκης* (ρλς' 520) κατὰ εὐθείαν. πορόμοια σφάλματα περὶ τὸν τονισμόν ἀφθονοῦσι καὶ σήμερον παρ' ἡμῶν παραθετομέν τινα: ἀπλοὺς πολίτης, ἐρυθροῖ, ἐρυθροῦς, ἐρυθρᾶ, εὐρείαν, ἰχθυῶς, ξῖφος, κυανοί, κυανούς, ὀρμῖσκον, πορφυράν, ῥίνα, στίχος, στίχοι, ταχεῖαν.

*Προκόπιος Γαζαῖος* (πζ' 2140) τὸν ἐρωμένον: τὸν ἐρώμενον.

*Ἰωάννης Μόσχος* (πζ' 2921) μὴ ἔχοντος ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι. γραπτέον: κ λ ί ν η. *Νικηφόρος Πρεσβύτερος* (ρια' 653) μὴ ἔχων ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι: κ λ ί ν η. *Θεοφύλακτος Βουλγαρίας* (ρκγ' 909) ἐγὼ δὲ οὐκ ἔχω ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι: κ λ ί ν ω. *E. Ζιγαβηνός* (ρκη' 1077) διὰ τὸ μὴ ἔχειν ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνειν: κλίνη.

*Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων* (πζ' 3196) λογίδρια: λογύδρια.

*Κωνσταντῖνος Διάκονος* (πη' 517) ἀνανδρείας: ἀνανδρίας.

*Σχόλια εἰς Ἰωάννην τῆς Κλίμακος* (πη' 676). πόθος ἐστὶ ζέσις ἐνδιάθετος διὰ πυρὸς ἐπιθυμίας τοῦ φιλουμένου. διορθωτέον: διαπύρου ἐπιθυμίας... (1008) χριστομιμήτου: Χριστομιμήτου. (1068) τὸ δεύτερον τὸ πρῶτον πλεονεκτεῖ: τοῦ πρῶτου. (1128) ἀλιτριοποιοῦς: ἀλιτρόνοας.

*Ἀναστάσιος Σιναΐτης* (πθ' 116) λειψοφωτοῦντα: λιποφωτοῦντα. (733) πλημμύρα. *Ὀλυμπιόδωρος Μοναχός* (—γ' 100) πλημμύραν: πλήμμουρα, πλήμμουραν.

*Ἀντίοχος Μοναχός* (πθ' 1444) καλόν ἐστι πᾶν μέτρον ἄριστον. *Νικηφόρος ΚΠόλεως* (ρ' 536), *N. Γρηγοράς* (ρμη' 585), *Γρηγόριος Σιναΐτης* (ρν' 1325), *Φιλόθεος ΚΠόλεως* (ρνα' 599) πᾶν μέτρον ἄριστον. α') ἀνόητον τὸ λέγειν ὅτι τὸ ἄριστον εἶνε καλόν! β') ἡ ὀρθὴ ἔκφρασις εἶνε «μέτρον ἄριστον», διότι τὸ μέτρον ἐν παντὶ ἄριστόν ἐστι. τὸ «πᾶν μέτρον» σημαίνει, ὅτι ὑπάρχουσι πολλὰ μέτρα, ὧν οἷονδῆποτε καὶ ἂν χρησιμοποιηθῇ εἶνε ἄριστον πρᾶγμα. ὀρθῶς παρὰ *Μιχαὴλ Παλαιολόγῳ* κεῖται (ρνς' 193, 333): τὸ μέτρον ἄριστον—μέτρον γὰρ ἄριστον.

*Γ. Πισίδης* (—β' 1297) Ἡρακλιάς: Ἡρακλειάς. (181) δυσμένουσιν: δυσμενοῦσιν (τοῦ ῥήματος ὄντος δυσμένεω οὐχὶ δισμένω).

*Ἰωάννης Μαλάλας* (—ζ' 149) τοῦ ἀγαγομένου τὴν Ὑπερμνήστραν γυναῖκα.

γραπτέον: Ὑπερμήστραν <sup>1</sup>, δι' οὗς λόγους καὶ ἡ Κλυταιμνήστρα πρέπει νὰ λέγηται Κλυταιμήστρα, ὡς ἀπέδειξεν ὁ Πέτρος Παπαγεωργίου (Προλεγόμενα ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς Σοφοκλέους Ἡλέκτρας, σ. τπβ', τπγ' καὶ ἀλλαχοῦ).

Θεόδωρος Καρῶν (—ζ' 1521) τῶν καθέκαστα ἀνθρώπων καὶ Νικήτας Βυζάντιος (ρε' 828) τῶν καθ' ἕκαστα ἀνθρώπων. διορθωτέον: τῶν καθ' ἕκαστον ἀνθρώπων. ἐσφαλμένη χρῆσις τοῦ «καθέκαστα» γίνεται ἀνεξαιρέτως, μάλιστα δὲ καὶ ὑπὸ διακεκριμένων ἐπιστημόνων γραφόντων «τῶν καθέκαστα ἐπιστημῶν» ἀντὶ: τῶν καθ' ἑκάστην ἐπιστημῶν.

Ἐπιφάνιος Διάκονος (—η' 1332) ἐμμουσούργῳ γραφῇ: ἐμμουσουργῷ γραφῇ.

Θεόδωρος Στοδίτης (—θ' 404) δακτυλοδεκνούμενον: δακτυλοδεικτούμενον. (593) οἱ μὲν διὰ πίστεως ἐν διαστροφῷ, οἱ δὲ διὰ πονηροῦ βίου: ἀδιαστροφῷ. (940) ἡγουμενίας: ἡγουμενίας. (1435) φιλαγνείαν: φιλαγνίαν. (1197) «καὶ ἡμεῖς φιλοσαρκῆσωμεν; . . . δῶμεν τὰς σάρκας τοῖς σαρκόφιλοις». ὁ συγγραφεὺς ἐξέφρασεν ἐνταῦθα τὴν αὐτὴν ἔννοιαν διὰ δύο λέξεων ἀντιθέτου σημασίας. τοῦ φιλόσαρκος (φιλοσαρκῶ=φιλῶ τὴν σάρκα) παθητικὸν εἶνε τὸ σαρκόφιλος (=φιλοῦμαι ὑπὸ τῆς σαρκὸς) πρᾶγμα καὶ λογικῶς ἄτοπον. ἀπαντῶσιν ὅμως παρὰ τῷ αὐτῷ συγγραφεῖ ἐν τοῖς ἐφεξῆς καὶ οἱ ὀρθοὶ τύποι: φιλοσάρκους (1336), φιλόσαρκοι (1341). ἀνάλογον σημασίας εἶνε: φιλόδημος—δημοφιλής, φιλόθεος—θεοφιλής <sup>2</sup>, θεόφιλος (θεοφίλητος), φιλόλαος—λαοφιλής, φιλόμουσος—μουσοφιλής (μουσοφίλητος). παρὰ τὰ διδαχθέντα ὑπὸ τοῦ Κόντου (Γλωσσικαὶ Παρατηρήσεις, σ. 320—331), ἅτινα εἶνε ἀνεπίδεκτα ἀμφισβήτησεως, συνεχίζεται καὶ σήμερον ἡ ἐσφαλμένη χρῆσις τῶν παθητικῶν ἐπὶ ἀντιθέτου σημασίας, ὧν παραδείγματά τινα παραθέτομεν: Ἀγγλόφιλος, Ἀμερικανόφιλος, Γερμανόφιλος, Ῥωσόφιλος, Τουρκόφιλος (ἀντὶ: φίλαγγλος, φιλαμερικανός, φιλογερμανός, φιλόρωσος, φιλότουρκος) <sup>3</sup>, ἀρχαιοφιλία (ὀρθόν: τὸ φιλόαρχαιον), ἀρχαιόφιλος (φιλόαρχαιος), βιβλίόφιλος (φιλόβιβλος), δενδρόφιλος (φιλόδενδρος), εἰρηνόφιλος (φιλειρηνικός, φίλος τῆς εἰρήνης), ζωόφιλος <sup>4</sup> (φιλόζωος), ζωόφιλος <sup>5</sup> (φιλόζωος), θανατοφιλής (φιλοθάνατος), θανατοφιλία (φιλοθανασία, τὸ φιλοθάνατον), μουσικόφιλον κοινὸν (φιλόμουσον), νεκροφιλία (τὸ φιλόνεκρον), νεκρόφιλος (φιλόνεκρος), ἔντομον ξυλόφιλον (φιλόξυλον), οὐδετερόφιλος (φιλουδέτερος), πατριδόφιλος (φιλόπατρις), σκανδαλόφιλος (φίλος τῶν σκανδάλων, σκανδαλομανής), συμποσιόφιλος (=ἀγαπώμενος ὑπὸ συμποσίων), τεχνόφιλος (φιλότεχνος), ὑδρόφιλος (φίλυδρος). τὰ λογικῶς ἀσύστατα: θεατρόφιλος (=ἀγαπώμενος ὑπὸ τοῦ θεάτρου) καὶ κινηματογράφος (ἀγαπώμενος ὑπὸ

1) Ὁ τύπος οὗτος τοῦ ὀνόματος ἀπαντᾷ πολλάκις παρὰ Πανσανίαν.

2) Φιλοθέους ὁμοῦ καὶ θεοφιλεῖς ἀγαπήσαντας τὸν ἀληθῆ Θεὸν καὶ ἀνταγαπηθέντας πρὸς αὐτοῦ (Φίλων).

3) Ἀνάλογα παρὰ τοῖς παλαιοῖς: φιλαθῆναιος, φιλαχαιός, φιλοβοιωτός, φιλολάκων, φιλομακεδών, φιλοπέρσης, φιλωρώμαιος.

4) Εἶνε τερατώδες νὰ λεχθῇ, ὅτι ἀγαπαται τις ὑπὸ τῆς ζωῆς.

5) «Ἐταιρεία ζωοφίλων» σημαίνει σύλλογον ἀνθρώπων ἀγαπωμένων ὑπὸ τῶν ζώων. ὑπὸ τοῦ Σ. Μελά ἐλέχθη καὶ «θηριόφιλος». ἐν ἐφημερίδι δ' ἀνεγνώσαμεν: «ἐταιρεία ἀνθρωποφίλων» (ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ: φιλανθρώπων).

τοῦ κινηματογράφου) λεκτέα : φίλος τοῦ θεάτρου, φίλος τοῦ κινηματογράφου. εὐ-  
τυχῶς ὁ σύλλογος «Οἱ φίλοι τῆς ἀστυνομίας» δὲν ἐπωνομάσθη «Οἱ ἀστυνομό-  
φιλοι».

*Νικηφόρος Κωνσταντινουπόλεως* (ρ' 173) ἡ λογιότητι ἐκλογικῶν ἐπιστη-  
μῶν. γραπτέον : ἐκ λογικῶν. τῷ ἐπιβόλῳ. "Αννα Κομνηνὴ (ρλα' 1033) καὶ Γρη-  
γόριος Παλαμᾶς (ρν' 1021) ἐπιβολώτατος. ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε ἐ π ἡ β ο λ ο ς.

*Στέφανος Διάκονος* (ρ' 1181) ὑπεκατέστησεν : ὑποκατέστησεν.

*Φώτιος* (ρα' 68). ἀπαλλατομένης δὲ τῆς καταλλήλου φωνῆς τῷ νοήματι...  
διορθωτέον : ἀπαλλαττομένου δὲ τῆς καταλλήλου φωνῆς τοῦ νοήματος... (269)  
ὁ μεγαφρονῶν : ὁ μέγα φρονῶν, ἡ ὁ μεγάλη φρονῶν, ἡ ὁ μεγαλοφρονῶν. (433)  
«τὸ μὲν τὴν φαυλότητα τοῦ χειρόνος ἐπὶ πλεόν διελέγχει, τὸ δὲ τὴν τοῦ κρίνον-  
τος ἐμφανίζει ἀγαθότητα». τὸ «κρίνοντος» γραπτέον κ ρ ε ῖ τ τ ο ν ο ς, ὡς ἀπαι-  
τεῖ τὸ νόημα συμφώνως πρὸς τὰ εὐθὺς ἀμέσως λεγόμενα : καὶ γὰρ ἀφ' ἐκάστου  
τῶν ἀντικειμένων ἐπὶ θάτερον οἱ μεταβαίνοντες ἀπὸ μὲν τοῦ χειρόνος τὴν τοῦ  
κρείττονος ὑπερβολὴν, ἀπὸ δὲ τοῦ κρείττονος τὴν τοῦ ἀντικειμένου φαυλότητα.  
(456) κακαπιστεύεται : καταπιστεύεται. (616) καὶ πικρότερον καὶ διαμύτερον οἶδα :  
δριμύτερον. (928) ἐπέλαττον (καὶ Νικήτας Βυζάντιος, ρε' 817, ἐπέλαττόν ἐστι  
τοῦ... ). γραπτέον : ἐπ' ἔλαττον. (1228) σμύρνης οὖν ἐπιπλάσσω καὶ ἀλόης τὸ  
σῶμα : ἐπιπάσσω. (1240) τοῦ δριμέως : δριμέος. παρόμοιον σφάλμα εἶνε σὺνη-  
θες καὶ σήμερον, πολλῶν γραφόντων : τοῦ βραχέως, τοῦ ἡμίσεως, τοῦ ὀξέως.  
(ρβ' 693) ἡμβλυε δὲ πολλαχοῦ καὶ λόγων ἰσχύς, ὀξύτατα πολέμου. γραπτέον :  
ἰσχύς ὀξύτητα... (940) φιλοπτωχείας : φιλοπτωχίας. (ρδ' 148) οὐ γὰρ ἡγνόουν  
ἀτοπον ἀπτόμενοι : ἀτόπου.

*Πέτρος Σικελιώτης* (ρδ' 1244) γαλαποτιζομένοις : γάλα ποτιζομένοις, γα-  
λακτοποτοῦσιν. (1256) τὴν θεῖαν... τετρακτὴν : τετρακτύν. ἐφημεριδογράφος  
«διανοούμενος» θελήσας νὰ ἐξάρῃ βιβλίον ὁμόφρονος ἔγραψεν, ὅτι «κάνει λόγο  
γὰρ τὸ τετρεκτύν». (1257) νεκροποιεῖς πράξεις : νεκροποιούς.

*Νικήτας Λαβίδ* (ρε' 193) αὐτὸς δὲ γονυκλίνας καὶ προσευξάμενος. τοῦ ῥή-  
ματος «γονυκλίνω» ἐποιήσατο χρῆσιν καὶ ὁ Εὐστάθιος Θεσσαλονίκης, ἀντὶ τοῦ  
ὀρθῶς ἔχοντος γ ο ν υ κ λ ι τ ῶ. ἐπὶ τοῦ προκειμένου διορθωτέον : γόνυ κλίνας  
ἢ γονυκλιτήσας. (536) ἀμνηστεία δὲ τὴν φρικώδη ταύτην παραδοὺς ἀπειλήν. γρα-  
πτέον : ἀ μ ν η σ τ ῖ α. εἰ καὶ πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐδιδάχθησαν τὰ ὀρθὰ ὑπὸ δια-  
κεκριμένων φιλολόγων, γράφουσί τινες καὶ σήμερον «ἀμνηστεία» φρονοῦντες, ὅτι  
παράγεται ἐκ ῥήματος «ἀμνηστεύω» κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ εἰς -ευω λήγοντα.  
ἀλλὰ καὶ οἱ γράφοντες τὸν ὀρθὸν τύπον χρησιμοποιοῦσιν ἀνεξαιρέτως τὸ ἀνύπαρ-  
κτον «ἀμνηστεύω» (τὸ ἀδίκημα ἀμνηστεύεται, θὰ ἀμνηστευθῇ, ἡμνηστεύθῃ, ἔχει  
ἀμνηστευθῇ, ἐπικεῖται ἀμνήστευσις τοῦ ἀδικήματος), οὕτω δὲ δημιουργεῖται σύγ-  
χυσις ἐννοιακὴ· διότι μνηστεύω καὶ μνηστεύομαι σημαίνουσιν ἀρραβωνίζω καὶ  
ἀρραβωνίζομαι, ὅθεν τὸ μνηστεία=ὁ ἀρραβών. ἐξ αὐτῶν δ' ἔχομεν : ἀμνήστευτος  
καὶ ἀμνηστεύτως. ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ τερατώδης τύπος «ἀμνηστεύω» κατα-  
φανῆς γίνεται, ἐὰν πλάσωμεν ἀνάλογα ἀνήκουστα ῥήματα : ἀδυναστεύω, ἀπαι-  
δεύω, ἀπροφητεύω, ἀσοφιστεύω. ἐπομένως καὶ ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ διαλύειν

τὸν ἀρραβῶνα κατ' οὐδένα τρόπον εἶνε δυνατόν νὰ λεχθῇ «ἀμνηστεύω», ἀλλ' ὡς παρασύνθετον πρέπει νὰ σχηματισθῇ συμφώνως πρὸς τὸν γνωστὸν κανόνα, δηλαδὴ νὰ γίνῃ ἀ μ ν η σ τ ε υ τ έ ω (παιδεύω—ἀπαιδευτέω), τὸ δ' ἀφηρημένον οὐσιαστικὸν ἀ μ ν η σ τ ε υ σ ί α (ἀπαιδευσία). τὰ ὄνομα ἀ μ ν η σ τ ί α, ὅπερ παρήχθη, ὡς γνωστόν, ἐκ τοῦ ἐπιθέτου ἀμνηστος, ἐξ οὗ ῥῆμα ἀμνηστέω (ἀμνημονῶ), σημαίνει λήθην ἀδικήματος (μνηστis=ἀνάμνησις, ἐνθύμησις). κατὰ ταῦτα λέγομεν: ἀμνηστίαν δίδωμι, χορηγῶ. ἀμνηστία: δίδεται, χορηγεῖται. πρέπει δὲ καὶ νὰ λέγωμεν, ὅτι τὸ ἀδίκημα: ἀμνηστεῖται, θὰ ἀμνηστηθῇ, ἡμνηστηθῇ, εἶνε ἡμνηστημένον.

*Νικήτας Βυζάντιος* (ρϵ' 704) «ὥσπερ οἰκία σαθρά ἐκ τῆς ὕλης εὐφθάρτου συντεθειμένη, ἀτεχνῶς δὲ οἰκοδομουμένη, καὶ μηδαμόθεν τὸ βέβαιον καὶ στερέμιον ἔχουσα». τὸ χωρίον περιέχει ἀντιμαχομένας ἐννοίας, διὸ πρέπει νὰ ἀναγνωσθῇ οὕτως: ὥσπερ οἰκία σαθρά ἐξ ὕλης εὐφθάρτου συντεθειμένη, ἀτέχνως δὲ ὠκοδομημένη (*imperiteque constructi*, ὡς ὀρθῶς μετηγγλωττίσθη) καὶ μηδαμόθεν... (780) δι' ἀντιφράσεως δὲ τινος σώματος σκότος ποιεῖ. γραπτέον: δι' ἀντιφράξεως. (820) ἐκ Πατρὸς ἐφορμᾶται: ἀφορμᾶται.

*Ἀνώνυμος* (ρϵ' 909) ἐναπεκατέστησαν: ἐναποκατέστησαν.

*Ἰωσήφ ὁ Ὑμνογράφος* (ρϵ' 1052) βεβαρυμένον τῷ φόρτῳ. (*Θεοφύλακτος Βουλγαρίας*, ρκγ' 1057, οἱ βεβαρυμένοι τῇ φθορᾷ): βεβαρημένον. (1145) λόγοις ἐνθείοις: ἐνθείοις.

*Ἀρέθας* (ρς' 653) ἀποτιναχθέντος πᾶν τὸ παχὺ καὶ ὑδατῶδες. διορθωτέον: ἀποτιναχθέντος παντὸς τοῦ παχέος καὶ ὑδατώδους. (656) διὰ λεπτότητα καὶ δι' ἀφάνειαν: διαφάνειαν.

*Σχόλια παλαιὰ εἰς Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον* (ρς' 1077) βίβλον γενέσεως ταύτην καλεῖ καὶ παρέχουσιν ἄλλα πολλὰ καὶ οὐ τὴν Χριστοῦ μόνον γένεσιν: καλεῖ, καίπερ ἔχουσιν...

*Βασίλειος Βασιλεὺς* (ρζ' XLV). μάλιστα δι' ἂν εὐδοκιμήσεις, εἰ τὴν ἐκάστω χώραν ἀποδώσης. διορθωτέον: μάλιστα δι' ἂν εὐδοκιμήσῃς, ἣν τὴν...

*Λέων ὁ Σοφὸς* (ρζ' 40) γηραλαία. (*Θεοφύλακτος Βουλγαρίας*, ρκς' 165, γηραλαῖον): γηραλέα. (61) ἀποχρόντως: ἀποχρώντως. (64) αἰδῶ: αἰδῶ. (125) τῆς ἐπικαίρου καὶ δουλικῆς ἡμῶν ζωῆς: τῆς ἐπικήρου. (992) κατὰ τὴν πρῶραν: πρῶραν. (513) ἀσωτεία (*Ε. Ζιγαβηνὸς* ρλα' 33, *Θ. Κεραμεὺς* ρλβ' 1013, *N. Χωνιάτης* ρλθ' 816): ἀσωτία.

*Κ. Πορφυρογέννητος* (ρθ' 328) διαπιστοῦντος δι' οὖν ὅμως αὐτοῦ: δυσπιστοῦντος. (352) θησαυροφυλακεῖον: θησαυροφυλάκιον.

*Ι. Καμενιάτης* (ρθ' 533, 544), *N. Κάλλιστος* (ρμς' 913) Βέρροιν: Βέροιν.

*Ἰωσήφ Γενέσιος* (ρθ' 1137) εὐανδρείαις: εὐανδρίαῖς.

*Γεώργιος ὁ Ἀμαρτωλὸς* (ρι' 289) περιεργείας: περιεργίας. (401) μάρτυρα φιλαληθῇ τε: φιλαλήθῃ. (552) νοσοκομίσαντες: νοσοκομήσαντες.

*Νικόλαος Κωνσταντινουπόλεως* (ρια' 40), *Θ. Κεραμεὺς* (ρλβ' 824) βιωτικῆς: βιοτικῆς.

*Νικηφόρος Πρεσβύτερος* (ρια' 653) ἐν τοσούτοις γὰρ γαλισμοῖς οἷς ἐποίησαν : γαργαλισμοῖς.

*Θεοφύλακτος Σιμοκάττης* (ριγ' 948) παρακαλῶν τῷ ἱππίῳ τῆς παραινέσεως : τῷ ἡ π ἰ ω.

*Συμεὼν ὁ Μεταφράστης* (ριδ' 480) οὕτω γὰρ ἐκεῖνος τῷ γλυκεῖ ταύτης βάλε τὴν ψυχὴν ἐβέβλητο. τὸ «βάλε» διορθωτέον β ε λ ε ι. (737) ἐξάλυσεων : ἐξ ἁλύσεων. (1128) λαίλαψ : λαῖλαψ. (1156 καὶ ἀλλαχοῦ) τὸν καρκῖνον (Ἀνώνυμος ρκβ' 1191, Ἄννα Κομνηνὴ ρλα' 457 καὶ 657, Κλήμης ρλς' 832, Ν. Βλεμμιδης ρμβ' 1245 καὶ 1248) : καρκῖνον. ὡσαύτως ὀξυτονοῦται τὰ ὀνόματα πίνος καὶ σπίνος. (1325) μεγαφρονοῦντας : μεγαλοφρονοῦντας. (1349) προσκύπτοντας ἐν τῇ πίστει : προκόπτοντας. (1405) τὴν τῶν ὀρθοδογμάτων βεβαίωσιν : τῶν ὀρθῶν δογμάτων. (1417) κακὸν γὰρ ἔξω προσθέσεως κατ' ἰδίαν ὑπόστασιν θεωρούμενον. τὸ «προσθέσεως» διορθωτέον π ρ ο θ έ σ ε ω ς. (1420) ἀπολωμένης, ἀπολωμένην : ἀπολομένης. (1432) χηρεία καὶ ἀπαιδεία : ἀπαιδία. (ρις' 469) τὴν τῆς ἐπαρξίας πάσης ἀρχὴν διέπειν ἐπέτρεψεν : ἐπαρχίας. (ριε' 12) τούναντίον ἀσχημονὴν ἀνθέλκει τὸν τρόπον : ἀσχημόνως. (49) ἐπήνεια γὰρ καὶ λίαν παιδευτικῶς, ἐπετίμα δέ : τὸ «ἐπήνεια» διορθωτέον ἐ π ἡ ν ε ι μ έ ν. (300) ἐτύγχανε δέ ὢν ἀμελὴς περὶ αὐτὴν (τὴν ὑπηρεσίαν) καὶ ἀτέχνως ῥάθυμος : ἀτεχνῶς. (308) «ὥς δέ καὶ ἡμέρα ἦν, ἡ ὑπηρετίς αὐτῇ προσελθοῦσα καὶ ὕδωρ ὑπὸ τὴν κλίνην κεχυμένον ἰδοῦσα, οὐράν τε αὐτὸ εἶναι, ὡς τὸ εἰκός, οἰηθεῖσα, τὸ ἄκοσμον αὐτῇ ὠνείδιζε καὶ ἀτεχνῶς ἄσχημον, ὅτι μὴ ἀνέστη καὶ μὴ ἐκάλεσε μηδεμίαν τῶν ὑπηρετουμένων, ἀλλὰ καὶ τὰ ἱμάτια ἥσχυεν οὕτω μετὰ τῶν στρωμάτων. ἡ δὲ ἡρνεῖτο . . . ». τὸ νόημα τοῦ χωρίου ἀπαιτεῖ τὸ «οὐράν τε» νὰ διορθωθῇ εἰς ο ὕ ρ ο ν τ ε. (340) καὶ πιόντες καὶ ἀναψύξαντες : ἀναψυχθέντες. (668) εἰς ἔργον ἀγαγεῖν τὸ ὑποθούμενον : τὸ ποθούμενον. (744) καὶ ἐκώει μὴδὲν τῆς ἔξωθεν φλογὸς ἐπαίσθάνεσθαι : καὶ ἐώκει. (817) ἔν' ἅπερ οἱ ἄλλοι διὰ γλώττης ἐδίδασκον, ταῦτα οὗτος ἐγγράμμασι παραδῶ : ἐν γράμμασι (συγγράμμασι). (829) ἡ μήτηρ αὐτῆς ὀρῶσα ταῦτα . . . κατὰκαιε τὸν ἄνομον ἔλεγε, κατὰκαιε τὸν ἄνυμφον : τὴν . . . τὴν . . . (διότι πρόκειται περὶ τῆς ἰδίας κόρης). (832) ἅτε ἐγγειτόνων αὐτῷ οἰκοῦσαν : ἐν γειτόνων αὐτοῦ (δηλαδὴ ἐν γειτόνων οἰκοῖς αὐτόθι οἰκοῦσαν). (881) «ἐν τῷ ἐπισημοτάτῳ λόγῳ τῆς πόλεως τιμίως ἐν τιμίᾳ ταῦτα κατατίθῃσι θήκη». ἀντὶ «λόγῳ» γραπτέον λ ό φ ω. (1057) ἀλλ' ὁ μὲν τύραννος πρὸς τὴν διὰ τῶν ἔργων ἐξατονήσας πειθοῖ : πειθώ. (1173) κλειῖθρα καὶ μοχλοὺς τοῖς πολῶσιν ἐπιβαλὼν : τοῖς πυλῶσιν. (1228) δοκιμάζων καρδίας, καὶ νεφροὺς διικνούμενος ἄχρι : καρδίας καὶ νεφροὺς, διικνούμενος. (1313) ταῦτα τοῦ ἁγίου δεδυσωπημένους, καὶ τῇ χειρὶ τὸ τοῦ σταυροῦ σημεῖον ὑποτυπώσαντος : τούτοις τοῦ ἁγίου δεδυσωπημένου καὶ . . . (ὀρθῶς ἔχει ἡ λατινικὴ μεταγλώττισις : cum is motus fuisset sanctus). (1320) συγγενείας θεσμά : δεσμά. (ρις' 81) πυρετὸς αὐτὸν λαῦρος, *I. Κατακουζηνὸς* (ρνδ' 698) πυρετῷ λαυροτάτῳ : λάβρος, λαβροτάτῳ. (245) ἐπιστομηθεῖς (*M. Πλανούδης* ρμζ' 1045 ἐπιστομηθέν, *I. Καντακουζηνὸς* ρμη' 74 καὶ μυριάκις ἐπιστομηθῇ). τοῦ ῥήματος ὄντος ἐπιστομίζω γραπτέα : ἐπιστομι-

σθείς, ἐπιστομισθέν, ἐπιστομισθῆ. (449) οὐδ' οἷα πρότερον λαμυρωτάτῃ (γλώσση) καὶ ὠδινῇ : ψδικῇ.

*Λέων Διάκονος* (ριζ' 661) ὅσα μὲν οὖν ἐπὶ τὸν χρόνον τοῦ αὐτοκράτορος : ἐπὶ τῶν χρόνων. (664) ὅπως δὲ τὸ παταῖσμα συμβέβηκεν, ἐπιτροχάδην ἐρᾷ : ἐρῶ. (728) τὸν κίνδυνον ὑπειδόμενος : ὑπιδόμενος. (784) οὗς ὑποδεχομένη ἐν οἰκίσκῳ σκοταίῳ παρ' αὐτῇ παρεμφύλαττεν : παρ' ἑαυτῇ. (785) βορέου αὖρα (Ν. Βλεμμίδης ρμβ' 1568, Εὐστάθιος Θεσσαλονίκης ρλς' 573) : αὖρα.

*Γεννάδιος* (ριγ' 349) ἄς ἂν πρὸς τινὰς σύνθωνται : συνθῶνται.

*Φώτιος* (ριγ' 424) συμπαραινόμενος : συμπεραινόμενος. (517) τιμωρικτὴν : τιμωρητικτὴν. (996) τοῦτο γὰρ ἀδικάστου διαιτητοῦ : ἀδεκάστου.

*Οἰκουμένιος* (ριθ' 224) οἷος κακῆγοροι : κακηγόροι. (488) ἀτίθασσα θηρία... τιθασσεύει. γραπτέα δι' ἑνὸς σ. (520) εὐπαράδεκτοι κατέκτησαν εἰς τὸ κατὰ Χριστὸν μαρτύριον : κατέστησαν. (527) τοῦ ἀρχιποιμένος : τοῦ ἀρχιποίμενος. (604) τὴν μαντείαν ἐκμαινομένης προφέρεσθαι ψυχῆς : ἐκ μαινομένης. (637) «ὑποβαλλούσης τῆς ἐπιθυμίας, ὥς ἂν ἀδεῶς πᾶν τὸ ἐπελθὼν κατεργασθεῖη τῷ ἀλαζόνι φόνοι. οἱ μὲν διὰ πλεονεξίαν, οἱ δέ». γραπτέον : . . . ἀλαζόνι. φόνοι, οἱ μὲν . . .

*Θ. Βαλσαμὼν* (ριθ' 1188 καὶ ρλζ' 1040) ἵνα μὴ ταυτωνυμίζεται : ταυτο-νυμίζεται.

*Ἀνώνυμος* (ρκ' 17) πολυπραγμοῦντες : πολυπραγμονοῦντες : (28) δειλανδρίσαντα : δειλανδρήσαντα.

*Θεόδωρος Ἰκονίου* (ρκ' 168) τεχνολογήματα τῶν δικαπαιζόντων : δικοπαικτούντων.

*Ἐπιφάνιος Μοναχός* (ρκ' 221) μακροημερεύσαντες : μακροημερήσαντες (εὐημερέω—εὐημερήσαντες). (229) Ὀδυσσοῦπολιν. *Γ. Κεδρηνός* (ρκα' 760) Μαρτυρούπολιν. τίνας Ὀδύσσου καὶ τίνας Μαρτύρου εἶνε αἱ πόλεις αὗται ; γραπτέαι : Ὀδυσσόπολιν, Μαρτυρόπολιν. τὸ σφάλμα τοῦτο περὶ τὴν σύνθεσιν τῶν μετὰ τοῦ —πολις λέξεων, ὑπερ προσδίδει εἰς αὐτάς ἔννοιαν τερατώδη, διαπράττεται καὶ σήμερον ἀνεξαίρετως, οὐδενὸς προθυμουμένου νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὰ ὀρθῶς ἔχοντα. οὕτω γράφουσιν : ἀγρούπολις, Ἀνθούπολις, αὐτοκινητούπολις, διαστημούπολις, καλλιτεχνούπολις, κηπούπολις, κινηματογράφουπολις, κοσμούπολις, κουκοσυννεφούπολις (ἢ νεφελοκοκκυγία), νεκρούπολις, Ὀλυμπιακούπολις, στοοῦπολις, παιδούπολις, πανεπιστημιούπολις, Πολυτεχνειούπολις, φοιτητούπολις, τῆς ὀρθῆς γραφῆς ἀπαιτούσης τὴν ἐκφορὰν τῆς λέξεως ἄνευ τοῦ στοιχείου υ. ὅταν λέγωμεν Ἀδριανούπολις, Ἀλεξανδρούπολις, Κωνσταντινούπολις, Φιλιππούπολις πρόκειται περὶ προσώπου κτίσαντος τὴν πόλιν ἢ τιμωμένου ἐπ' ὀνόματι ταύτης, ὅταν ὅμως δὲν πρόκειται περὶ ἰδρυτοῦ ἢ τιμωμένου, ἡ λέξις λήγει εἰς -όπολις : ἀγρόπολις, Ἀνθόπολις, κηπόπολις, Ὀλυμπιακόπολις (δὲν εἶνε ἡ πόλις τοῦ Ὀλυμπιακοῦ ἀλλὰ τῶν μελῶν καὶ ὀπαδῶν αὐτοῦ, τῶν Ὀλυμπιακῶν), πανεπιστημιόπολις (δὲν εἶνε ἡ πόλις τοῦ πανεπιστημίου, ἀλλ' ἡ πόλις πανεπιστήμιον) καὶ οὕτω καθεξῆς. ὁ

ὁρθὸς τύπος ἀπαντᾷ παρὰ τοῖς παλαιοῖς (Πονηρόπολις <sup>1</sup>, οὐρανόπολις <sup>2</sup>), εἶνε δ' ἐν χρήσει καὶ σήμερον (Μεγαλόπολις, λουτρόπολις).

Συμῶν ὁ νέος θεολόγος (ρκ' 292) φιλοπρωτεύουσιν : φιλοπρωτοῦσιν.

Γ. Κεδρηνός (ρκα' 28) τὰς τῶν ἄνωθεν λεχθέντων συγγραφέων ἱστορίας : ἄνω. ἐσφαλμένη χρῆσις γίνεται τοῦ ἄνωθεν καὶ κάτωθεν ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἄνω καὶ κάτω (ἄνωτέρω καὶ κατωτέρω). (72) τοῦ Κιθαιρωνείου ὄρους, (569) Καππαδόκειον, (1048) πόλις τῶν παρευφρατείων. *Εὐστάθιος Θεσσαλονίκης* (ρλζ' 28) Ἱεριχούντεια τείχη. Θ. Μάγιστρος (ρμε' 328) Μαραθωνείων καὶ Σαλαμινείων. Λ. Χωνιάτης (ρλθ' 844) ῥεύματι ποταμείῳ. Πλήθων (ρξ' 953) ποταμείων ὑδάτων. πάντα τὰ ἄνωτέρω ἐκ τοπικῶν ὀνομάτων ἐπίθετα θέλουσι μόνον ἰῶτα (ι). ὁρθῶς παρὰ Θ. Κεραμεῖ κεῖται «Ἰορδάνια ῥεῖθρα». ἐσφαλμένοι ὡσαύτως εἶνε αἱ γραφαὶ Ταύρειον πτόμα (ἐν ἀποσπάσματι Σοφοκλέους), τὸν Κιθαιρώνειον (παρ' Ἀπολλοδώρῳ), Ταύρειον ὕδωρ, θρόνος σκιαδέιος (παρ' Ἀθηναίῳ), Ἀλπεια ὄρη (παρ' Ἡρωδιανῷ). ἀνεγνώσαμεν δὲ καὶ παρὰ νεωτέροις : Ἀλβιονείους, Βαδείου Σχολῆς, τῆς Βατικανείου συνόδου, Βερολινείου, ἐν τῷ Βερολινεῖῳ Μουσείῳ, Βρανδεμβουργείῳ, Καππαδοκείῳ, Λιβάνειον ὄρος, Λονδινείου, Μαχδεμβουργείων, Μαρβουργείου Σχολῆς, Μυρστέγειον πρόγραμμα, Ὁξωνείας, Ὁξωνεῖαις, Ὁξωνείους, παρὰδουναβείων χωρῶν, παραρρήνειον, πασχάλειοι ἐπιστολαί <sup>3</sup>.

Γ. Κεδρηνός (ρκα' 109) ὀρθοποδίσαι : ὀρθοποδηῖσαι. (128) ὁ Θεὸς ἤδη τὴν ἀποστασίαν αὐτῶν : ἥδει ἢ ἤδη. (228) πάντα ἐάσας ἐν τῷ ναῷ ἐξῆλθεν, εὐχαριστῶν καὶ πιστεύων Κυρίῳ καὶ πάντα τὰ ἐν τῇ θείᾳ Γραφῇ διηγορευμένα : καὶ πᾶσι τοῖς ἐν τῇ θείᾳ Γραφῇ διηγορευμένοις.

Μ. Ψελλός (ρκβ' 552) ψυχὴ νυμφοστολισθεῖσα : νυμφοστοληθεῖσα. ἀλλαχοῦ ὁμως (576) χρῆται καὶ τῷ ὁρθῷ τύπῳ : νυμφοστολουμένη. (664) υἰοθετισαμένη : υἰοθετησαμένη. (752) ζώνη φοινικὴ : φοινικῇ. (940) διομοσίαν : διωμοσίαν. (1156, 1160) ἡ Κηφισία, τῇ Κηφησίᾳ : ἡ Κηφισιά, τῇ Κηφισιᾷ.

Θεοφύλακτος Βουλγαρίας (ρκγ' 328) ἀπὸ τῶν λόγων ὧν ἔλεγον : οὕς. (232) ἐθρυλλεῖτο (Γ. Παχυμέρης, ρμδ' 522 καὶ πολλαχοῦ ἀλλαχοῦ, ἐθρύλλουν) : ἐθρυλλεῖτο. (832) γηρωβοσκηθῆναι . . . γηρωτροφῆσαι : γηρωβοσκηθῆναι, γηρωτροφῆσαι. (1016) δυσελπισθῶσιν, (ρκζ' 484) δυσελπίσας. τὸ ῥῆμα δὲν εἶνε τὸ τερατῶδες «δυσελπίζω» ἀλλὰ δ υ σ ε λ π ι σ τ ῶ, διὸ διορθωτέα : δυσελπιστηθῶσιν, δυσελπιστήσας. (1057) μετὰ ἐννεακόσια ἔτη : ἐνακόσια. (1077) φιλοπρωτείας (καὶ Ε. Ζιγαβηνός, ρκθ' 497) : φιλοπρωτίας. (ρκδ' 512) ἐπάγει δὲ καὶ τὴν μαρτυρίαν, βεβαιῶν τὸν οἰκεῖον λόγον : ἐπάγων δὲ καὶ τὴν μαρτυρίαν βεβαιοῦ . . . (868 καὶ πολ-

1) Πόλις ἐν Θούρῃ ἣν ἱδρυσεν ὁ βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας Φίλιππος συναγαγὼν αὐτόθι συκοφάντας καὶ ψευδομάρτυρας καὶ τοὺς συνηγόρους καὶ ἄλλους πονηροὺς περιέπου δισχιλίους (Ἀποστόλιος). κατ' ἄλλην μαρτυρίαν ὁ Φίλιππος ἔκτισε Πονηρῶν πόλιν καλουμένην, ἐν ἣ πάντας τοὺς πονηροὺς κολάζων καθείργεν. ἐὰν λεχθῇ ἐσφαλμένως Π ο ν η ρ ο ὑ π ο λ ι ς θὰ πρόκειται περὶ πόλεως ἣν συνώκισεν ἄνθρωπος ὀνόματι Π ο ν η ρ ὁ ς.

2) μίμημά ἐστι τῆς οὐρανοπόλεως (Ἀνώνυμος, ρς' 1208).

3) Δὲν πρόκειται περὶ ἐπιστολῶν γραφειῶν ὑπὸ Πασχάλη τινός, ἀλλ' ἐπιστολῶν περὶ τοῦ πάσχα, διὸ γραπτέαι : πασχάλιοι.

λαχοῦ ἀλλαχοῦ) ἀνθρωπαρέσκειαν : ἀνθρωπαρεσκίαν. (901) Ἀρειοπαγίτου : Ἀρειοπαγίτου. (1140) πορφυροπῶλις : πορφυρόπωλις. (ρκε' 329) «τοῦτο οὐκ ἔστι πλήρης πίστις, ἀλλ' ἀτελής». διὰ τοῦ «πλήρης» δηλοῦται ἐνταῦθα ἡ τελεία πίστις, διὸ καὶ ἐπήγαγε τὸ ἀτελής. σήμερον γίνεται ἀνεξαιρέτως χρήσις τοῦ ἐπιθέτου πλήρης ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ τέλειος (πλήρης ἀπασχόλησις, πλήρες ἔργον, πλήρης μελέτη, πλήρης περιγραφή), ἣν οἱ κυριολεκτοῦντες πρέπει νὰ ἀποφεύγωσι. «πλήρεις δημοτικὸν σχολεῖον» σημαίνει «πεπληρωμένον μαθητῶν», ἐνῷ πρόκειται περὶ σχολείου ἔχοντος πάσας τὰς τάξεις, δηλαδὴ τελείου. (520) ἀπεκτοπίσθη : ἀπεξεκτοπίσθη. (525) ἀκροτηριασμένος : ἡκρωτηριασμένος. (629 καὶ ἀλλαχοῦ) αὐθεντεῖαν : αὐθεντίαν. (632) παρῆλκεν : παρεῖλκεν. (644) ἀλλὰ καὶ πῆσεται πολλά· τὸ ὀρθόν : πείσεται. (ρκς' 361) ὁ Πελαγόνιος ἐπίσκοπος : Πελαγονίας.

Λουκάς ὁ τῆς Κρυπτοφύρου (ρκζ' 485), Γ. Παχυμέρης (ρμγ' 521) πρίγκηψ : πρίγκιψ.

Ἰάκωβος Μοναχός (ρκζ' 617) ἐπιδρύει : ἐφιδρύει.

Ε. Ζιγαβηνός (ρκη' 65) ὁ πολὺς ἄνθρωπος ἄγεται καὶ καλεῖται μέλεσιν : κηλεῖται. (568) ἐθελotuφλώττουσιν, (ρκθ' 401, 1005 καὶ 1320) ἐθελotuφλώτοντες. διορθωτέα : ἐθελotuφλοῦσιν, ἐθελotuφλοῦντες. (ρκη' 1020) τὴν μεγαλοπρέπουσαν τιμὴν. τὸ ῥῆμα εἶνε μεγαλοπρεπῶ (οὐχὶ τὸ ἀηδὲς μεγαλοπρέπω), διὸ λεκτέον : τὴν μεγαλοπρεποῦσαν. (ρκθ' 344) προσεξωπλεῖ δὲ καὶ ἔτι τὸν περὶ τούτου λόγον : προσεξαπλοῖ. (1061) τόκον δὲ τὴν ἐπικερδίαν : ἐπικέρδειαν. (ρκη' 1272) ὁ μὲν . . . ὁ δὲ . . . καὶ ἄλλως δὲ ἕτερον : ἄλλος. (1288) τὴν εὐθηνίαν τῶν δοκούντων ἀγαθῶν : εὐθηνίαν. (1304 καὶ ἀλλαχοῦ) μεγαλοσύνης : μεγαλωσύνης. (1304) οἱ νεοσσοὶ τῶν κοράκων κράζουσιν ἰσχέως : κρώζουσιν ὀξέως. (ρλα' 36) ἀρσενοκοιτεύειν : ἀρσενοκοιτεῖν.

Ἄννα Κομνηνὴ (ρλα' 224) ὁ ἀρτιφανεῖς βασιλεὺς : ὁ ἄρτι φανείς. (261) ἀφροντησίαν : ἀφροντιστίαν. (317) κατὰ μικρὸν πρὸ πολλοῦ φθινοῦσης : ἀπὸ πολλοῦ. (413 καὶ ἀλλαχοῦ) Λαρίσσης : Λαρίσης. (616) πολιχνίου ἐξ ἑνὸς μὲν μέρους ἔχοντος τὸν ποταμόν, ἐξ ἑτέρου δὲ βαλτώδης ὢν : βαλτώδους ὄντος. (1009) λαύρως : λάβρως. (1089) συγγραμμάτων ἀχρείων καὶ ἀσπουδῶν : ἀσπούδων. (1193) ἀπέταμον : ἀπέτεμον.

Θ. Κεραμεὺς (ρλβ' 253, Α. Κυδώνης ρνδ' 1209, Μ. Παλαιολόγος ρνς' 205) Σαρδαναπάλῳ : Σαρδαναπάλλῳ. (292) αἰχμώδης γῆ : αὐχμώδης. (309) εἰ δέ τινας τύχοι διὰ πνοῆς, τότε ἀναρριπίζει τὴν φλόγα : διαπνοῆς. (337) ἔγνω τοῦ ἀντιπατῆσαι τὸν ἀπατήσαντα : ἀνταπατῆσαι. (338) τὸν φυγάδα καὶ λειποπάτριδα : λιπόπατριν. (449) καθάπερ ὑπὸ μανδραγόρας κοιμήσας. διορθωτέον : καθάπερ μανδραγόρας κοιμήσας (δρα Κόντου, Γλωσσικὰς Παρατηρήσεις σ. 69). (669) κατασαισιῶν : κατασαιπησῶν. (692) ἀποθανατισθέν : ἀπαθανατισθέν. (741) . . . λόγος πέρας δεχέσθω· ἡ δὲ ἐν αὐτῷ . . . θεωρία ἤδη λελέχθω : δεχέσθω, ἡ δ' ἐν αὐτῷ . . . θεωρία νῦν λεγέσθω. (741) δακτυλοδείκνυσι : δακτυλοδεικτεῖ. (917, 969) ἐμπορείαν (Μ. Παλαιολόγος ρνς' 332) : ἐμπορίαν. (936) τούτων οὕτω διευκρινθέντων : διευκρινηθέντων. (985) τὸν λόγον ἀρξάμενος : τοῦ λόγου. (989) ἐκ τῆς πανορμῆθεν ὁδοιορίας : Πανορμῆθεν (καὶ ὀρθότερον Πανορμόθεν). (1016) μορμολύκεια :

μορμολουκεῖα. (1025) πατρομιζίαν : πατρομειζίαν. (μείγνυμι, ἀνάμεικτος, μεικτός, σύμμεικτος. ἀμιγής, πολυμιγής, συμμιγής). (1045) τὴν ἐννάδα . . . ὁ ἐνναδικὸς ἀριθμὸς : τὴν ἐννεάδα . . . ὁ ἐννεαδικὸς ἀριθμὸς. (1064) πειθανοὶ λόγοι : πιθανοί. ἐσφαλμένως δὲ καὶ παρὰ *Θεωριανῶ* (ρλγ' 228) πειθανοπλαστίας ἀντὶ πιθανοπλαστίας.

*Ι. Κίinnaμος* (ρλγ' 341) ὑπιδομένω : ὑπιδομένω. (384) τὰ γε τοιαῦτα ἐνεργολαβεῖν ἤθελεν : ἐνεργοληπτῆσαι. (445) προσεδρεῖαν : προσεδρεῖαν.

*Ἰωάννης Φωκάς* (ρλγ' 928) ἐγχειρητέον οὖν ὥσει δύναιμις : ὅση.

*Θ. Πρόδρομος* (ρλγ' 1272) ἀνθρωποπλαστικῆς : ἀνθρωποπλαστίας.

*Ἰωάννης Ζωναράς* (ρλδ' 48) δικτατόρων . . . δικτατορία : δικτατόρων . . . δικτατωρεία.

*Εὐστάθιος Θεσσαλονίκης* (ρλε' 525) ἐξηγήσει τοῦ ῥητοῦ ἐχόμενά πως κειμένη : ἐχομένως πως. (ρλς' 72, 213, 317) λειπανδρίας, λειπόπατριν, λειπογνώμονας. (*Μ. Γλυκάς* ρνη' 113 λειποψυχεῖν, 137 λειποτριχοῦσιν, 217 λειποθυμῶν. *Γ. Σχολάριος* ρζ' 749 λειπόσαρκος) : γραπτέα διὰ ι (λιπ—). ὁ δὲ παθητικὸς τύπος ἐλειποψυχοῦντο (Δούκας ρνζ' 829) πλὴν τοῦ γραμματικοῦ σφάλματος (εἰ ἀντὶ ι) ἐνέχει καὶ ἀλογίαν. (81) οἰκοδεσποτείας : οἰκοδεσποτίας. (101) γυμντεία : γυμνητεία. (229) τοὺς ὑψιπέτεις ὄρνεις : γραπτέον συμφώνως πρὸς τὸν κανόνα τοῦ Εὐσταθίου «τοὺς ὑψιπέτας». (317) ὁ καὶ προάρχων ἐνδιδασκάλως : ἐν διδασκάλοις. (472) πίναν. ὀρθότερον : πῖναν. (1257) ὁ Σῦρος : Σύρος. (1260) δοιάζουσι : δυάζουσι. (1282) γυμνοσοφιστεύειν : γυμνοσοφιστεῖν (ἢ γυμνῶς σοφιστεύειν). (1319) πρὸς δύο τηλικαῦτα, τὸ κάλλος ὁμοῦ καὶ τὸ μέγεθος δ' Ἡρακλῆς ἐκεῖνος ἀνταγωνίσαιτο : . . . καὶ τὸ μέγεθος, οὐδ' Ἡρακλῆς. (1325, 1326) θηροφονεῖται, θηροφονεῖαν : θηροφονίαι, θηροφονίαν.

*Ἀντόνιος ὁ Μέλισσα* (ρλς' 897) πλούτου δ' ἐπιθυμία σύνεσιν ἀγρυπνίαις : σύνεσιν.

*Θ. Βαλαμών* (ρλζ' 324) Ἡρακλειώταις : Ἡρακλεώταις. (741) ὀλοκαύτωςεν : ὀλοκαύτωσεν. (1132) καὶ συζυγῆναι τῷ Κράτῃ Οὐγγρίας : τῷ κράτῃ Οὐγγρίας. (1361) μεμβράναι : μεμβρᾶναι. (ρλη' 109) μέχρις ἂν τὰ τῆς κατηγορίας διευλυσωθῶσιν : μέχρις ἂν . . . διευλυτηθῶσιν. (473) τὴν ῥύσιν τοῦ σπέρματος : τὴν ῥύσιν. (1377) «καὶ τοὺς ἐξ ἀριστερῶν κατατρέχοντας καταδοξάζων ἱεροῖς ψαλτωδήμασιν». τὸ χωρίον ἀδιανόητον ὃν νοητὸν γίνεται, ἐὰν ἀντὶ «καταδοξάζων» γραφῇ : κα τ α τ ο ξ ε υ ω ν, ἐφ' ἧς μεταφορικῆς σημασίας κεῖται τὸ ῥῆμα παρ' Ἀριστοφάνει (ἐν Νεφέλαις 943) : ῥηματίοισι καινοῖς αὐτὸν καὶ διανοίαις κατατοξεύσω. (ρλθ' 413) εὐκτέα δρῶντες : εὐκταῖα. (501) ἐλειφαίμουν τοῖς τραύμασιν : ἐλιφαίμουν. (517) ποντοπορεύων : ποντοπορῶν. (529) φεῦ τοῦ ἀπευκτέου πράγματος : ἀπευκταίου. (856) ἕτερον κακὸν ὑπεκύμανε : ὑπεκύμαινε. (888) ἀποσφενδονόμενοι : ἀποσφενδονώμενοι.

*Ἀριστηνός* (ρλη' 644) ἐρμηνείας τῶν ἀπορρηθέντων : ἀπορηθέντων.

*Μ. Ἀκομινάτος* (ρμ' 344) ῥήτωρ περίπλους : πυρίπλους.

*Κ. Ἀκροπολίτης* (ρμ' 829) πρὸς Ἑλληνισμὸν τὴν γλῶτταν ἐρρύθμισεν : ἑλληνισμόν. (860) διαγῶναι οἶδόν τινα τὴν ἡδονὴν ἔχει : οἶαν τινά.

*Νικήτας* (ρμ' 1244) μηδὲ τῆς μετὰ λόγον θεωρίας ἀμελῶμεν : μετὰ λόγου.

Μ. Ἀκομινᾶτος (ρμ') 1252) δικασταὶ δὲ ἀδίκαστοι : ἀδέκαστοι. (1257) ὄξυ-  
γράφησε : ὠξυγράφησε.

Γ. Κύπριος (ρμβ' 305) βλοσυρότερον : βλοσυρώτερον. (317) ὕδατος ῥύσιν :  
ῥύσιν. (325) ἐννεός : ἐνεός.

Ν. Βλεμμίδης (ρμβ' 533) ἀποπεμπταῖος : ἀποπεμπτέος. (592) ζωοπλασθεῖς :  
ζωοπλασθηθεῖς. (852) κίσσηρις : κίσσηρις. (1403) καθαριότητα : καθαρειότητα.  
(1443) τῷ ἐν ὑποστάτῳ λόγῳ τοῦ Πατρὸς : τῷ ἐνυποστάτῳ. (596) γεννηθήτω τὸ  
θέλημά σου, (1157) γεννηθήτω στερέωμα : γεννηθήτω (ὅρα τὸ «Περὶ λόγου» σύγ-  
γραμμά μου ἐν σ. 247), διότι ὁ ἀόριστος εἶνε ἐ γ ε ν ῆ θ η ν ἐκ τοῦ γίγνομαι·  
τοῦτο ἄλλως τε συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ νοήματος τῶν ἐν τῇ Γραφῇ φράσεων : «καὶ  
εἶπεν ὁ Θεὸς γεννηθήτω φῶς καὶ ἐγένετο (οὐχὶ ἐγεννήθη) φῶς» <sup>1</sup>—«γεννηθήτω στε-  
ρέωμα . . . καὶ ἐγένετο οὕτως». γενέσθαι φῶς ἐκέλευσεν ὁ Θεός. καὶ γενομένου  
τούτου (Ἰώσηπος). τὴν δι' ἐνός νῆ γραφὴν ἐπὶ τῆς ἄνω σημασίας κυροῦσι πάμπολλα  
παραδείγματα, ἅτινα καὶ παραθέτομεν. παρ' Ἐπιχάρμῳ γ ε ν η θ ῆ ν α ι, περὶ  
οὗ σημειοῦται ὁ Φρόνιχος· «ὁ ἀττικίζων γ ε ν έ σ θ α ι λεγέται», ἀλλὰ καὶ ἐν  
ἀποσπάσματι τοῦ Λυσίου φέρεται· «ἀκρατὴς λύπης γεννηθεῖσα αὐτὴν ἀπέκτεινεν».  
«οὐ μὴ γεννηθῆς τῆς δίκης προηγέτης» (Φιλήμων). παραγένησις (Ἐπικούρος).  
παρεγενήθη (Μάχων). μετέωρος ἐγενήθη ταῖς ἐλπίσιν—διακοῦσασα τῶν λόγων φι-  
λάνθρωπος ἐγενήθη—τῆς χώρας ταχέως ἐγενήθη κύριος—τὸ δέον ἐγενήθη πρὸς  
τὴν ἐπιφερομένην χρεῖαν—ἐγενήθη δέ τι κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἀπαρργον ἴσως—  
ἐγενήθη στάσις—ἐπίστασις ἐγενήθη—περιχαρὴς ἐγενήθη—διὸ καὶ τὸ πέρας τῆς  
ἐκκλησίας ἀκόλουθον ἐγενήθη τοῖς προκειμένοις—τοιούτος ὁ χειρισμὸς ἐγενήθη  
τῶν πράξεων—ἐξ οὗ καταφανεῖς ἅπασιν ἐγενήθησαν—μετέωροι πάλιν ἐγενήθη-  
σαν—ὀρθοὶ καὶ μετέωροι ταῖς διανοαῖς ἐγενήθησαν—πάντες ἐγενήθησαν οἱ παρ-  
επιδημοῦντες περιχαρεῖς—οὐ γὰρ ἐγενήθησαν ὥραι τέτταρες—ἐγενήθησαν τύραννοι  
—πρὸς τὸ μὴ τοῖς ἐχθροῖς ὑποχείρια γεννηθῆναι—κύριοι δὲ γεννηθέντες οἱ βάρβα-  
ροι—μεγάλου κρότου γεννηθέντος—τοῦ μετὰ ταῦτα γεννηθέντος ἀρχιερέως—ταχέως  
εἰς τοὺς . . . τὸ πρᾶγμα παρεγενήθη—παραγεννηθεῖς πρὸς πόλιν—παραγεννηθέντες  
εἰς τὴν πόλιν—ὦν καὶ παραγεννηθέντων (Πολύβιος). ἐγενήθη μάχη—ὅπερ μάλιστ'  
αὐτοῖς αἴτιον ἐγενήθη τῶν κακῶν—ἐγγὺς ἐγενήθη τῆς πόλεως—ἐγενήθη δὲ καὶ  
ὀλυμπιάς—ὥς δι' ἐγγὺς ἀλλήλων ἐγενήθησαν οἱ στόλοι—τῶν νεῶν ἀπασῶν ἐγκρα-  
τεῖς ἐγενήθησαν—τῆς δ' Ἑλλάδος ἀπάσης ἡγεμόνες ἐγενήθησαν—ἐκσπονδοὶ γενη-  
θέντες (ἄλλαχοῦ : ἐκσπονδοὶ γεγονότες)—χειμῶν ἐπεγενήθη τηλικούτος—παρεγε-  
νήθησαν δὲ τῷ Κόνωνι τριήρεις—ὅταν εἰς ἐκείνους τοὺς χρόνους παραγεννηθῶμεν—  
καὶ παραγεννηθεῖς ἐπὶ τὸν ποταμὸν—παραγεννηθέντων δὲ αὐτῶν (Διόδωρος Σικε-  
λιώτης). ὁ Θεὸς φησί· τί ; γενέσθω φῶς, καὶ ἐγένετο (Περὶ ὕψους). ἐγκρατεῖς  
ἐγενήθησαν (Γαληνός). ἔνα πῦρ γεννηθῆ (Ὠριγένης). ἀλλὰ τὰ μὲν . . . τοῦτον ἐγε-

1) οὐκ ἄλλω τινὶ κελεύει δημιουργεῖν, ἀλλὰ τὰ μὴ ὄντα καλεῖ· ἐνταῦθα δὲ πρόσταγμα τὸ  
βούλημα. «πάντα γάρ, ὅσα ἠθέλησεν, ὁ Θεὸς ἐποίησε» (Θεοδώρητος). μόνον ὡς ἀληθὺς Θεοῦ  
τὸ ἰδεῖν, ὅπως ἂν γένοιτο τὸ οὕτω καλόν· ἢ δὲ τῆς ἡμετέρας φύσεως πτωχεία, τὸ μὲν γινόμενον  
βλέπει, τὸν δὲ καθ' ὃν γίνεται λόγον, οὔτε ἰδεῖν, οὔτε ἐπαινέσαι δυνατῶς ἔχει (Γρηγόριος Νύσσης).

νήθη τὸν τρόπον (Εὐσέβιος). ἔμφοβος καὶ ἔντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ—παραγεννηθέν-  
τες οἱ ἱερεῖς εἰς Κωνσταντῖναν (Θ. Σιμοκάττης). ὡς αὐτόχθων δὲ λέγεται ὑπὸ  
γῆς γεννηθῆναι—καὶ γεννηθεῖσαν μίαν πόλιν (Εὐστάθιος). γενέσθαι ἀντὶ τοῦ ἐγενήθη  
(Σχόλια εἰς Ἀριστοφάνην). Κύριε, καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν (τροπάριον) <sup>1</sup>.

Θεόληπτος (ρμβ' 392) τῆς διαπείρου διαθέσεως : διαπύρου.

Γ. Παχυμέρης (ρμγ' 975) φακέλλους : φακέλους. (ρμδ' 88) ἐπηλήθευσε δὲ  
τοῖς τότε τετελεσμένοις καὶ τι συμβάν : ἐπηληθεύθη. (154) ἐφυλοκρύνουν ἀκριβῶς  
τὴν ἐξήγησιν : ἐφιλοκρύνουν. (260) ὀρκωμοτήσασιν : ὀρκομοτήσασιν.

Θ. Μάγιστρος (ρμε' 397) ὑπερβορείους : ὑπερβορέους <sup>2</sup>. ἀναλόγως ἔπρεπε  
νὰ λέγωμεν Βορεοηπειρώτης, Βορεοκορεάτης (Ἀρεοπαγίτης, Ἡρακλεώτης). (476)  
γλώσσης θησαυρὸς ἐν ἀνθρώποις ἄριστος, φειδωλῆς πλείστη δὲ χάρις κατὰ μέ-  
τρον ἰούσης : ἄριστος φειδωλῆς, πλείστη... (489) τὴν σφῶν ἀρετὴν τε... ἦν  
ἐὰν... μὴ τύχη, εὐθὺς σβέννυται : ἦ, ἐὰν μὴ τύχη...

Ν. Κάλλιστος (ρμε' 700) ἀνάγκη τὸν σκοπὸν εἰδέναι· εἴ τω μὲν παρέργως  
μέλοι ταῖς μελέταις συντείνεσθαι : εἰδέναι, εἴ τω μὴ παρέργως...

Μ. Πλανούδης (ρμζ' 1173) οὔτοι γὰρ ἐσταμάλιστα : ἐς τὰ μάλιστα.

Ν. Γρηγοῤῃς (ρμη' 296, 925) Λυσιμαχίας : Λυσιμαχείας (ἡ ὀνομαστικὴ  
εἶνε Λυσιμάχεια). (345) ἀνενέχθησαν : ἀνηνέχθησαν. (464) πατριαρχείας : πα-  
τριαρχίας (ὡς ἀπαντᾷ καὶ ἐν σ. 337). (537) ἄχρι πυθμένων κατακοντα θαλάσσης :  
καταδύντα. (1004) Φιλαδελφίαν : Φιλαδέλφειαν. (1040) ταυτότητος : ταυτότητος.  
(1149) ἑτεράττα : ἑτερ' ἄττα.

Γρηγόριος Παλαμᾶς (ρν' 1225) φευκταῖον οὖν, Γ. Τραπεζούντιος (ρζα' 776)  
φευκταῖοι γάρ : φευκτέον, φευκτέοι.

Γρηγόριος Σιναΐτης (ρν' 1264) εἰσὶν ἀρετῶν ἀρεταὶ μεῖζους, ὡς περιεκτι-  
καὶ καὶ συνεκτικαὶ τῶν πλειόνων, ἡ καὶ πάντων : πασῶν (ὡς ἐν σ. 1272 : αἱ  
προειρημέναι ἀρεταὶ εἰσὶ πασῶν περιεκτικαί).

Νεῖλος ΚΠόλεως (ρνα' 670) ἀνάλωσε : ἀνήλωσε.

Φιλόθεος (ρνα' 804 καὶ ἀλλαχοῦ) ἐσμός : ἐσμός.

Συμεὼν Θεσσαλονίκης (ρνε' 313, 332) ἀντιμινσίων : ἀντιμηνσίων.

Ι. Καντακουζηνός (ρνγ' 312) τρικυμία τῶν Ῥωμαίων ἀντανδρον ἡγεμονίαν  
ἀπειλοῦσα καταδύειν : αὐτανδρον. (592) Ἐλασσῶνα : Ἐλασσόνα.

Ι. Ζωναρᾶς (ρνη' XXVIII) χειροδεθῆναι : χειροδετηθῆναι.

Μ. Γλυκᾶς (ρνη' 149) «ὅθεν (ἡ ψυχὴ) καὶ διὰ παντὸς μὲν ἡ δίκη τοῦ σώ-  
ματος». τὸ «ἡ δίκη» διορθωτέον δι' ἡ κ ε ι.

1) Παρὰ νὰ σημειωθέντα παραδείγματα οἱ γράφοντες χρῶνται πανταχοῦ καὶ πάντοτε  
τῷ ἐσφαλμένῳ τύπῳ ὑπὸ ἔποψιν ἐννοίας : ἐγενᾶτο ὁ ψυχρὸς πόλεμος.—τὶ συνέβη λοιπὸν...  
ἡ Γῆ ἐγενήθη :—μέγας ἦθοποιὸς ἐγενήθη ἡμῖν.—ἐγενήθη διαφορά.—οἱ ἀστέρες ἐγενήθη-  
σαν.—ὅτε ἐγενήθησαν δίκαι ἐν Σικελίᾳ.—ἡ γέννησις τῆς πολιτείας.

2) Ὑπερβόρειο ἔθνος, ὃ Ἑλλάνικος Ὑπερβόρειοι γράφει. Πλούταρχος... τοὺς ὑπὲρ τὰ  
Ἀλπία ὄρη κατοικοῦντας πάντας Ὑπερβόρους ὀνομάσθαι. Δαμάσχος δ' ἐν τῇ περὶ ἔθνων...  
ὑπὲρ δὲ τὰ ὄρη ταῦτα Ὑπερβόρους καθήκειν ἕως τὴν ἐτέραν θάλασσαν (Ἡρῳδιανός). ἀφικόμε-  
νον ἐξ Ὑπερβορέων—ἐκ τῆς Ὑπερβορέων γῆς... τῶν Ὑπερβορέων τούτων (Παυσανίας).

*Βησσαρίων* (ρξά' 209) οὗτος ἀνὴρ: ἀνὴρ (ὁ ἀνὴρ). (540) ἀξίους ἡμᾶς τῶν  
ηγμένων δεικνύντες: τῶν εὖ ἡγμένων.

*Γρηγόριος* (ρξά' 729) τῷ λευγαλέῳ ἐκείνῳ καὶ κωμικῷ σκέμματι: τῷ φευ-  
γαλέῳ.

*Γ. Τραπεζούντιος* (ρξά' 792) καὶ κυριολεξεῖν βουλομένοις. τὸ παρασύνθε-  
τον ῥῆμα εἶνε κυριολεκτῶ (οὐχὶ τὸ τερατῶδες «κυριολέγω»), διὸ γραπτέον:  
κυριολεκτῆσαι.

*Κ. Λάσκαρις* (ρξά' 959) ἀπαλλαγείς τῶν μυρίων δεῖν καὶ τῶν λόγων ἀντι-  
ποιοῦ: τῶν μυρίων δεινῶν. (960) οὐ μόνον οὐκ ἐπαινετέον, ἀλλὰ καὶ τὰ μέγιστα  
πεμπτέον: μεμπτέον.

Ὑπάρχουσιν οὐκ ὀλίγα ἄλλα χωρία χρήζοντα διορθώσεως, ὧν τινα ἱκανὰ νὰ  
παράσχωσιν ἀφορμὴν πρὸς ἐξέτασιν ποικίλων γραμματικῶν ζητημάτων, ἀφορών-  
των ἰδίᾳ εἰς τὴν ὀρθὴν χρῆσιν τῆς γραφομένης ἐλληνικῆς γλώσσης. πρέπει δὲ αἱ  
διορθώσεις αὗται νὰ γίνωσι τὸ ταχύτερον, διότι εἶνε ἀπαραίτητοι εἰς τὴν ἀρξα-  
μένην ἐνταῦθα ἐπανεκδοσιν τῆς Ἑλληνικῆς Πατρολογίας, ἥς δὲν ὑπάρχει κριτικὴ  
ἐποπτεία φιλολόγων κύρους.